

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 13.09.1991, sp. zn. 7 Cz 25/91, ECLI:CZ:NS:1991:7.CZ.25.1991.1

Číslo: 42/1992

Právní věta: Pro posouzení žádosti fyzické osoby o povolení držet a nosit kulovou zbraň (§ 6 a § 7 odst. 1. zákona č. 147/1983 Sb. ve znění zákona č. 49/1990 Sb.) je třeba posoudit i to, zda je žádost podána v jiných případech, hodných zvláštního zřetele, k ochraně osoby nebo majetku, než které jsou uvedeny v tomto ustanovení. Způsobilost fyzické osoby používat zbraň se dokládá také lékařským posudkem připojeným k žádosti o vydání zbrojního průkazu (§ 1 odst. 2 písm. a/ vyhlášky č. 10/1984 Sb. ve znění vyhlášky č. 264/1990 Sb.); vyloučit nelze ani praktické přezkoušení způsobilosti žadatele používat zbraň (např. na střelnici). V soudním řízení o přezkoumání rozhodnutí o nevydání zbrojního průkazu směřuje návrh proti příslušnému orgánu policie, jenž rozhodnutí vydal, nikoli proti státu.

Soud: Nejvyšší soud ČR

Datum rozhodnutí: 13.09.1991

Spisová značka: 7 Cz 25/91

Číslo rozhodnutí: 42

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Přezkum správních rozhodnutí, Soudnictví správní, Zbraně a střelivo

Předpisy: 147/1983 Sb. § 6
§ 7 odst. 1 99/1963 Sb. § 248

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 42

Pro posouzení žádosti fyzické osoby o povolení držet a nosit kulovou zbraň (§ 6 a § 7 odst. 1. zákona č. 147/1983 Sb. ve znění zákona č. 49/1990 Sb.) je třeba posoudit i to, zda je žádost podána v jiných případech, hodných zvláštního zřetele, k ochraně osoby nebo majetku, než které jsou uvedeny v tomto ustanovení.

Způsobilost fyzické osoby používat zbraň se dokládá také lékařským posudkem připojeným k žádosti o vydání zbrojního průkazu (§ 1 odst. 2 písm. a/ vyhlášky č. 10/1984 Sb. ve znění vyhlášky č. 264/1990 Sb.); vyloučit nelze ani praktické přezkoušení způsobilosti žadatele používat zbraň (např. na střelnici).

V soudním řízení o přezkoumání rozhodnutí o nevydání zbrojního průkazu směřuje návrh proti příslušnému orgánu policie, jenž rozhodnutí vydal, nikoli proti státu.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky z 13. 9. 1991, [7 Cz 25/91](#))

Navrhovatel se u příslušného ředitelství policie domáhal vydání povolení držet a nosit kulovou zbraň (krátkou, ráže 7,65 mm), neboť zadržel pachatele vloupání, který jemu a členům jeho rodiny vyhrožoval smrtí.

Ředitelství policie v P. rozhodnutím z 22. 5. 1990 č.j. So-3-217/VB-Spr-90 zamítlo žádost navrhovatele. V odůvodnění rozhodnutí uvedlo, že shromáždilo všechny potřebné podklady, žádost postoupilo k posouzení občanské komisi a ta došla k názoru, že není nutné takto vyzbrojovat civilní obyvatele, jelikož bezpečnost osob a majetku zajistí policie.

Proti tomuto rozhodnutí podal navrhovatel opravný prostředek. Poukázal na to, že jeho syn zahynul 5. 6. 1990 násilnou smrtí, jež je předmětem vyšetřování. Požadoval, aby vydání povolení bylo znovu zváženo. Odpůrce (příslušné ředitelství policie, proti jehož rozhodnutí návrh směřoval) ve vyjádření k návrhu vyslovil souhlas s tím, aby jeho rozhodnutí bylo zrušeno, neboť vyšly najevo nové okolnosti, které by zřejmě vedly k vyhovění žádosti navrhovatele.

Obvodní soud pro Prahu 2 usnesením potvrdil rozhodnutí odpůrce a rozhodl o nákladech řízení. Dospěl k závěru, že v této věci nebyly splněny předpoklady pro vydání povolení držet a nosit kulovou zbraň. Především nešlo o případ hodný zvláštního zřetele k ochraně navrhovatele a členů jeho rodiny. Souvislost mezi uvedeným vyhrožováním a smrtí syna navrhovatele nebyla dosud prokázána. Navíc před eventuálním vydáním povolení by bylo nutné kvalifikovaně ověřit duševní a odbornou způsobilost navrhovatele k používání zbraně, což se nestalo. Okolnost, že odpůrce souhlasil se zrušením svého rozhodnutí, nebyla podstatná. Odpůrce zřejmě nebyl přesvědčen o odpadnutí důvodu nevydání povolení, poněvadž jinak mohl, dokud soud nerozhodl, vydat nové rozhodnutí, jímž by návrhu zcela vyhověl.

Nejvyšší soud České republiky rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal proti uvedenému usnesení obvodního soudu pro Prahu 2 generální prokurátor ČR, tak, že jím byl porušen zákon. Toto usnesení bylo zrušeno a věc byla vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.

Z odůvodnění:

Držet a nosit kulovou zbraň může jen ten, komu bylo vydáno okresním (obvodním, městským) ředitelstvím policie povolení k držení a nošení kulové zbraně (dále jen "zbrojní průkaz"), pokud dále není stanoveno jinak (§ 6 zákona č. 147/1983 Sb. ve znění zákona č. 49/1990 Sb., o zbraních a střelivu, § 55 zákona ČNR č. 283/1991 Sb., o policii České republiky).

Podle ustanovení § 7 odst. 1 zákona o zbraních a střelivu lze zbrojní průkaz vydat jen osobě starší 18 let, občansky bezúhonné, fyzicky, duševně a odborně způsobilé k používání zbraně, pokud tato osoba skýtá záruku, že zbraně nebude zneužito. Zbrojní průkaz lze vydat pouze na zbraně určené pro lovecké nebo sportovní účely, anebo na zbraně používané v souvislosti s výkonem povolání nebo zaměstnání, popřípadě v jiných případech hodných zvláštního zřetele k ochraně osoby nebo majetku.

Proti rozhodnutí podle tohoto ustanovení může občan podat opravný prostředek k soudu (§ 61 odst. 2 zákona o zbraních a střelivu).*)

Zákon č. 147/1983 Sb., o zbraních a střelivu, nestanoví nic o účastnících přezkumného řízení. Bylo proto nutné vycházet v projednávané věci z ustanovení § 248 o.s.ř. ve znění před novelizací zákonem č. 519/1991 Sb., podle něhož účastníky řízení byli ti, kteří jimi byli v řízení u jiného orgánu, a orgán, jehož rozhodnutí se přezkoumávalo. Tímto orgánem tu bylo okresní (obvodní, městské) ředitelství

policie [dříve okresní /obvodní, městská/ správa Sboru národní bezpečnosti]. Účastníkem řízení o opravném prostředku proti rozhodnutí podle ustanovení § 7 odst. 1 zákona o zbraních a střelivu tedy není stát, zastoupený uvedeným orgánem, jak se mylně domníval obvodní soud.

Zákon o zbraních a střelivu také nic nezměnil na tom, že předmětem přezkumného řízení je zákonnost rozhodnutí jiného orgánu – příslušného ředitelství policie. Přezkoumávanému rozhodnutí je třeba věnovat pozornost mimo jiné z toho hlediska, zda vykazuje formální náležitosti (zda je přezkoumatelné).

Podle ustanovení § 61 odst. 1 zákona o zbraních a střelivu se obecné předpisy o správním řízení nevztahují na rozhodnutí, kterým se povoluje držení a nošení, vývoz, dovoz a průvoz zbraní a střeliva (§ 6, § 9, § 11, § 12, § 15, § 19, § 21 až § 23, § 26, § 30, § 32, § 34, § 36, § 37, § 42, § 44 a §47), pokud se v řízení žádosti navrhovatele vyhová. Tudíž na zamítavé rozhodnutí se tyto předpisy vztahují.

Náležitosti rozhodnutí ve správním řízení upravuje ustanovení § 47 odst. 1, věta druhá, zákona č. 71/1967 Sb., v němž je kromě jiného stanoveno, že odůvodnění rozhodnutí není třeba, vyhovuje-li se všem účastníkům v plném rozsahu; jinak správní orgán v odůvodnění uvede, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí, jakými úvahami byl veden při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů, na základě kterých rozhodoval (§ 47 odst. 3 uvedeného zákona).

Soud se v projednávané věci nezabýval tím, zda rozhodnutí ředitelství policie, jímž byla zamítnuta žádost navrhovatele o vydání zbrojního průkazu, je náležitě odůvodněné a zda je tedy přezkoumatelné. V této souvislosti je zapotřebí zdůraznit, že občanské komise byly v resortech federálního ministerstva vnitra a ministerstev vnitra České a Slovenské republiky zřízeny jako iniciativní, poradní a kontrolní orgány (článek I zákona č. 169/1990 Sb.) a že jejich kladné stanovisko k žádosti není zákonným předpokladem vydání zbrojního průkazu (srov. § 7 odst. 1 zákona o zbraních a střelivu).

K projednání návrhu na přezkoumání rozhodnutí jiného orgánu bylo třeba nařídit jednání. Usnesením se přezkoumávané rozhodnutí buď potvrdí, nebo zruší. Rozhodnutí jiného orgánu lze přitom potvrdit jen tehdy, jeví-li se po řádném zjištění skutkového stavu a posouzení jako zákonné ze všech v úvahu přicházejících hledisek.

Žádost navrhovatele o vydání zbrojního průkazu bylo třeba posoudit podle ustanovení § 7 odst. 1 zákona o zbraních a střelivu s tím, že navrhovatel se domáhal vydání tohoto průkazu na zbraň používanou v jiných případech hodných zvláštního zřetele k ochraně osoby nebo majetku. Obvodní soud pro Prahu 2 potvrdil zamítavé rozhodnutí ředitelství policie jako zákonné, přičemž (nehledě na to, že se nezabýval formálními náležitostmi tohoto rozhodnutí) pochybil i v tom, že vycházel z nesprávného výkladu uvedeného ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 147/1983 Sb., vyjádřeného v názoru, že není třeba vyzbrojovat civilní obyvatele, neboť k zajištění jejich bezpečnosti jsou povolány orgány státu, zejména ministerstev vnitra.

Ochrana bezpečnosti osob a majetku patří mezi základní úkoly zmíněných orgánů a na území České republiky nyní především útvarů Policie České republiky (viz § 2 zákona ČNR č. 283/1991 Sb.). Zákon o zbraních a střelivu však umožňuje vydat zbrojní průkaz fyzickým osobám, které splňují požadavky na ně kladené a žádají o vydání zbrojního průkazu na zbraň používanou k ochraně osoby nebo majetku, také tehdy, jde-li o případ hodný zvláštního zřetele. Pro posouzení žádosti navrhovatele a poté zákonnosti správního rozhodnutí proto nebylo rozhodné, kdo má prvořadou povinnost postarat se o ochranu bezpečnosti osob a majetku, ale to, zda jde o případ hodný zvláštního zřetele k ochraně osoby nebo majetku ve smyslu ustanovení § 7 odst. 1 zákona o zbraních a střelivu.

Soud podepřel své rozhodnutí ještě názorem, že před eventuálním vydáním zbrojního průkazu by navíc bylo nutno kvalifikovaně ověřit duševní a odbornou způsobilost navrhovatele používat zbraň, a závěrem dodal, že odpůrce, jenž souhlasil se zrušením svého rozhodnutí, nebyl zřejmě přesvědčen o odpadnutí důvodu nevydání zbrojního průkazu, neboť jinak mohl (dokud soud nerozhodl) vydat nové rozhodnutí, jímž by návrhu zcela vyhověl (tzv. autoremedura).

K tomu je třeba uvést, že znalecké zkoumání duševní způsobilosti používat zbraň by mělo přicházet v úvahu zásadně jen tam, kde jsou důvodné pochybnosti o správnosti lékařského posudku, připojeného k žádosti o vydání zbrojního průkazu (§ 1 odst. 2 písm. a/ vyhlášky č. 10/1984 Sb. ve znění vyhlášky č. 264/1990 Sb.), nebo kdyby vyšly najevo skutečnosti, pro které je zapotřebí nového posouzení (nadto znaleckého). Naproti tomu však je třeba souhlasit, že má-li být zbrojní průkaz vydán pouze osobě skutečně odborně způsobilé používat zbraň, je třeba tuto způsobilost ověřovat. Forma, jakou to bude provedeno, závisí na okolnostech případu; může jít např. o předložení zbrojního průkazu na kulovu zbraň určenou pro sportovní účely; vyloučit ovšem nelze ani praktické přezkoušení na střelnici, zejména jestliže žadatel zbraň nepoužíval vůbec nebo již před delší dobou.

Podle ustanovení § 248, věta před středníkem, o.s.ř. (ve znění před novelizací zákonem č. 519/1991 Sb.) dokud soud nerozhodl, mohl orgán, jehož rozhodnutí bylo přezkoumáváno, vydat nové rozhodnutí, kterým návrhu zcela vyhověl. Předpokladem pro takový postup musil být náležitě zjištěný skutkový stav, jenž odůvodňuje, aby návrhu bylo zcela vyhověno. Jsou-li skutková zjištění neúplná, je třeba je doplnit a teprve potom lze uvažovat o vydání nového rozhodnutí.

Z vyjádření odpůrce vyplynulo v projednávané věci, že nebyl přesvědčen o úplnosti skutkových zjištění. Bylo tedy namístě poučit odpůrce o možnosti vydat nové rozhodnutí a případně mu poskytnout přiměřenou lhůtu, aby doplnil skutková zjištění a vydal nové rozhodnutí. Z toho, že odpůrce souhlasil se zrušením svého rozhodnutí a že nevydal zmíněné nové rozhodnutí, nebylo možné činit žádné závěry důležité pro soudní rozhodnutí. Poněvadž soud při přezkoumávání rozhodnutí správního orgánu porušil zákon v ustanoveních § 6, § 120 odst. 1, § 153 odst. 1, § 244, § 246, § 248 a § 249 odst. 1 o.s.ř.***) ve vztahu k ustanovením § 7 odst. 1 a § 61 zákona č. 147/1983 Sb. ve znění zákona č. 49/1990 Sb. a § 4 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb. (správního řádu), bylo jeho rozhodnutí zrušeno a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.

Poznámky pod čarou:

*) Od 1. 1. 1992 přezkoumávají taková rozhodnutí krajské soudy (§ 246 odst. 1 o.s.ř. ve znění čl. I bod 111. zákona č. 519/1991 Sb.).

**) ve znění před novelizací zákonem č. 519/1991 Sb.